

RAPORT Z WYKONANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ZA ROK 2024

Gmina Kowale Oleckie na mocy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku ma zadanie zapobiegać i prowadzić odpowiednią profilaktykę alkoholową i przeciw narkomanii, na którą przeznaczają się dochody z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wpływy z części opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym. Realizacja ww. zadań stosownie do art. 4 ust. 2 cytowanej wyżej ustawy prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Kowale Oleckie, uchwalanego przez Radę Gminy na lata 2022 – 2025. Program uwzględnia w swej konstrukcji cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, które zostały określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021 – 2025 oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Kowale Oleckie na lata 2017 – 2026 przyjętej Uchwałą Rady Gminy w Kowalach Oleckich Nr.RG.0007.234.2017 z dnia 21 grudnia 2017 r. Organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są zobowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożywania napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania działań mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów.

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie są środki finansowe budżetu Gminy Kowale Oleckie, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, których wpływy w 2024 r. wyniosły **106.066,93 zł**, natomiast **27.407,28 zł** wyniosły wpływy z części opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym (na podstawie danych przekazanych z Urzędów Skarbowych). Wysokość opłat, a tym samym dochodów Gminy Kowale Oleckie z tytułu posiadania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wynika z wartości sprzedaży napojów alkoholowych w roku poprzednim deklarowanej w formie oświadczeń przez indywidualne podmioty posiadające zezwolenia. Zgodnie z ustawą dochody z opłat w całości muszą być wykorzystane na wykonanie zadań zawartych w Gminnym Programie. Na realizację zadań wynikających z ww. Programu wydatkowano kwotę **83.700,08 zł**, z czego na przeciwdziałanie alkoholizmowi **75.261,23 zł**, zaś na zwalczanie narkomanii **8.438,85 zł**.

Założenia do Programu opierały się na dwóch celach głównych:

- 1.** Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych, osób współuzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniem.
- 2.** Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii na rzecz mieszkańców gminy a w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, uzależnień behawioralnych, osób współuzależnionych oraz osób zagrożonych uzależnieniem polegało na:

- Konsultacje i pomoc dla osób uzależnionych oraz ofiar przemocy w rodzinie (Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu, Narkotyków i Współuzależnienia PROGRES w Olecku (**w 2024 roku przeprowadzono 9 h psychoterapii dla osób uzależnionych i 5h psychoterapii dla osób współuzależnionych**), Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku, Punkt Informacyjno-Konsultacyjny GKRPA z siedzibą w Urzędzie Gminy w Kowalach Oleckich, Społeczna Pomoc Prawna i Psychologiczna we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Olecku, Współpraca z Komendą Powiatową Policji w Olecku.
- Udzielanie porad prawnych (prawnik w Poradni Terapii Uzależnień od Alkoholu, Narkotyków oraz Współuzależnienia PROGRES w Olecku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Olecku, Społeczna Pomoc Prawna we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Olecku). Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym.
- Działania wspierające dla osób uzależnionych, współuzależnionych w Poradni Terapii Uzależnień od Alkoholu, Narkotyków i Współuzależnienia PROGRES w Olecku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalach Oleckich, Dom dla Osób Bezdomnych i Najuboższych – Monar – Markot w Garbasie, Środowiskowy Dom Samopomocy w Kowalach Oleckich.
- Organizacja ponadpodstawowej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych z terenu Gminy Kowale Oleckie w ośrodkach zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, problemem narkomanii i uzależnieniom behawioralnym.

1. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowalach Oleckich

W stosunku do osób, które w związku z nadużywaniem alkoholu powodują rozkład życia rodzinnego, demoralizację nieletnich, uchylają się od obowiązku zaspokajania potrzeb rodziny albo systematycznie zakłócają spokój i porządek publiczny, GKRPA prowadzi postępowanie na wniosek rodziny, sąsiadów, instytucji, policji i kuratora sądowego, którego celem jest udzielenie pomocy osobie bezpośrednio dotkniętej problemem uzależnienia oraz jej rodzinie. Procedura zobowiązania do leczenia odwykowego w stosunku do osób nadużywających alkoholu rozpatrywana jest podczas spotkania zespołu motywacyjno - interwencyjnego przez GKRPA. Celem zespołu jest motywowanie do podjęcia leczenia osób nadużywających alkoholu zgłaszanych na wniosek do Komisji. Zespół w drodze procedury kieruje również osoby

zgłoszone na badanie do biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego oraz kieruje wnioski do sądu w celu zobowiązania do podjęcia leczenia. Jeden raz w tygodniu prowadzony jest dyżur w punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym przy Urzędzie Gminy, gdzie można zgłosić się o poradę i pomoc (wstępna diagnoza, prowadzenie działań informacyjnych w zakresie procedury leczenia odwykowego, prowadzenie informacji telefonicznej, motywowanie do podjęcia leczenia oraz kierowanie do specjalistycznych placówek, tj. poradni i oddziałów odwykowych, grup samopomocowych AA, grup wsparcia dla osób współuzależnionych, udzielanie porad i konsultacja z terapeutami w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i innych uzależnień).

W 2024 r. odbyło się **11** posiedzeń Komisji, podczas których przeprowadzono rozmowy motywujące (**7 osób**), kierowano do terapeuty uzależnień osoby nadużywające alkoholu (**4 osób**), kierowano wnioski do biegłych sądowych i sądu.

Wskaźniki oceny realizacji zadania:

Rodzaj wskaźnika oceny realizacji zadań	2022	2024
Ilość wniosków, które wpłynęły do GKRPA o leczenie odwykowe osób nadużywających alkoholu	8	13
Ilość osób, z którymi przeprowadzono rozmowy motywacyjne podczas komisji	6	7
Ilość osób z którymi przeprowadzono rozmowy podczas dyżuru w punkcie informacyjno - konsultacyjnym	5	6
Ilość osób skierowanych do terapeuty uzależnień	5	4

Kwota wynagrodzenia pracy Komisji RPA i Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego: **14.558,95 zł**. Kwota za świadczenie usług w Poradni Terapii Uzależnień : **480,00 zł**.

2. Opinie biegłych

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu określa tryb powoływania biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, sposób sporządzania opinii oraz warunki i sposób dokonywania badań niezbędnych do wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Badania mogą przeprowadzać biegli - lekarz psychiatra i psycholog, którzy odbyli szkolenie z zakresu diagnostyki uzależnienia, podstaw terapii uzależnienia od alkoholu, orzecznictwa i metod krótkiej interwencji motywującej do terapii oraz szkolenie z zakresu wiedzy o uzależnieniu od alkoholu, metodach terapii i orzecznictwa. Lista biegłych jest publikowana w wojewódzkim dzienniku urzędowym w terminie miesiąca od dnia powołania. Prezes sądu okręgowego

aktualizuje listę biegłych. Opinia w przedmiocie uzależnienia od alkoholu wydają wspólnie, po przeprowadzonych badaniach, lekarz psychiatra i psycholog. Na podstawie opinii przeprowadzonej przez biegłych Komisja może prowadzić dalszą procedurę tj. złożenie wniosku do sądu w celu zobowiązania do podjęcia leczenia w kierunku uzależnienia.

Wskaźnik oceny realizacji zadania:

Rodzaj wskaźnika oceny realizacji zadania	2023	2024
Ilość osób skierowanych do biegłych	6	6
Ilość opinii wydanych przez biegłych	4	4
Ilość wniosków skierowanych do Sądu celem wydania postanowienia o zastosowanie leczenia odwykowego	4	3
Ilość wydanych przez sąd postanowień	4	3

Koszt przeprowadzonych badań i wydania opinii to kwota **1.100,00 zł.** Za wnioski, które GKRPA kieruje do Sądu Rejonowego w Olecku uiszczana jest opłata sądowa Łączny koszt wyniósł **100,00 zł.**

3. Działania Komisji z realizacji procedury Niebieskiej Karty

Organizowano pomoc w zakresie przeciwdziałania przemocy dla członków rodzin z problemem uzależnienia poprzez doskonalenie metod interwencji i pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę Niebieskiej Karty. W 2024 roku Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych brali udział **w 11 grupach diagnostyczno – pomocowych ds. przeciwdziałania przemocy domowej.**

4. Finansowanie szkoleń z zakresu rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy dla członków zespołu interdyscyplinarnego, nauczycieli, policji, pracowników pomocy społecznej.

W miarę potrzeb i możliwości finansowych szkolone są osoby, które bezpośrednio pracują z osobami uzależnionymi od alkoholu i członkami rodzin, a także pracują z osobami doświadczającymi przemocy i stosującymi przemoc. Ze szkoleń mogą korzystać również osoby pracujące bezpośrednio z dziećmi i młodzieżą. Zdobywają dzięki temu nowe wiadomości i doświadczenia w pracy. Konieczność uczestniczenia

w różnych szkoleniach wynika ze zmian przepisów prawa oraz tworzenia się coraz to nowych zadań, które gminy mają obowiązek realizować.

Wskaźnik oceny realizacji celów:

Rodzaj wskaźnika oceny realizacji zadań – liczba przeszkolonych osób w 2024r.	Liczba szkoleń	Tytuł szkolenia
Członkowie GKRPA : 5	1	„Procedura leczenia odwykowego”
Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego : 15	1	„Zmiany w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Procedura Niebieskiej Karty”
Nauczyciele, pedagodzy szkolni : 4	2	„ Szkolna interwencja profilaktyczna”, „ Lekcja instruktażowa dla nauczycieli – Unplugged”
Sprzedawcy i właściciele punktów : 12	1	„Szkolenie dla właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych i sprzedawców”

Kwota poniesionych kosztów na szkolenia w 2024 r.: 5. 000,00 zł.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Kontrole punktów sprzedaży alkoholu oraz opiniowanie wniosków na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy w Kowalach Oleckich.

GKRPA w 2024 r. wydała **5** postanowień , opiniując pozytywnie wniosek przedsiębiorcy w sprawie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Gminy w Kowalach Oleckich. Liczba zezwoleń uprawniających do sprzedaży napojów alkoholowych, ważnych w roku sprawozdawczym **23** (stan na 31 grudnia 2024r.). W 2024 r. GKRPA przeprowadziła również **4** kontrole punktów sprzedaży alkoholu.

6. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii na rzecz mieszkańców gminy a w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów

1. W 2024r. prowadzono działalność profilaktyczną i edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym:

- szkoły brały udział w Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, „Postaw na rodzinę!” i „Otwórz się na pomoc”.
- Organizowano warsztaty profilaktyczno - terapeutyczne dla rodziców, nauczycieli i uczniów pod nazwą: „ Debata”, „ Unplugged”, „ Cyberzagrożenia”, „Poczucie własnej wartości”, „Przeciwdziałanie uzależnieniom od narkotyków i innych substancji”, „ Stop! – pijanym kierowcom”.
- zakupiono i rozprowadzono gadżety oraz materiały profilaktyczno - edukacyjne do szkół z zakresu p/działania alkoholizmowi i narkomanii: „ Zachowaj trzeźwy umysł”, „ Hejt i mowa nienawiści ”, „ Uzależnienia behawioralne”.
- współfinansowano przedsięwzięcia o tematyce profilaktyczno – edukacyjnej w szkołach z terenu Gminy Kowale Oleckie pt. „ Tydzień zdrowia i profilaktyki”.
- w ramach zajęć pozalekcyjnych przeprowadzono wraz z innymi organizacjami i instytucjami działania integracyjne w formie organizacji festynów, spotkań, inicjatyw propagujących podniesienie bezpieczeństwa, zdrowego stylu życia pn. „Sportowy dzień dziecka w Gminie Kowale Oleckie”, „ Profilaktyka uzależnień oraz zachowań ryzykownych pośród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy Kowale Oleckie”, „ Uzależnia mnie tylko sport i radość – profilaktyka poprzez sport i integrację międzypokoleniową”.

2. Prowadzono działania informacyjne mające na celu podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców na temat skutków nadużywania alkoholu poprzez:

- dystrybucję materiałów edukacyjno – informacyjnych z zakresu p/działania alkoholizmowi i narkomanii w postaci ulotek, plakatów i broszur: „Stop przemocy”, „ Zachowaj trzeźwy umysł”, „ Bo życie jest lepsze niż picie” - materiały profilaktyczne rozprowadzono wśród mieszkańców i uczniów szkół Gminy Kowale Oleckie.

1. Przeprowadzenie Diagnozy problemów społecznych dla Gminy Kowale Oleckie

Dla potrzeb opracowania Programu oraz określenia wskaźnika problemów występujących na terenie Gminy Kowale Oleckie, Centrum Profilaktyki i Reedukacji „ATELIER” przeprowadziło w 2024 roku badania oraz opracowało Diagnozę Problemów Społecznych w Gminie Kowale Oleckie, która jest podstawą opracowania celów oraz zadań Programu.

Celem badania było przedstawienie aktualnych problemów występujących w środowisku lokalnym takich jak : uzależnienie od alkoholu, papierosów, narkotyków i urządzeń elektronicznych, przemoc oraz hazard i inne problemy natury behawioralnej w odniesieniu do opinii dzieci i młodzieży oraz z perspektywy dorosłych mieszkańców. Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania rekomendacji, które następnie posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych i profilaktycznych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców. W przypadku poniższych badań zastosowano dobór losowy, ponieważ badana zbiorowość jest zbyt liczna, aby zbadać wszystkich jej członków. Badania zostały przeprowadzone na przestrzeni lutego i marca 2024 roku i wzięło w nich udział łącznie 136 osób.

W badaniu diagnozującym problemy społeczne występujące na terenie Gminy Kowale Oleckie udział wzięło łącznie 57 pełnoletnich mieszkańców. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, ze względu na płeć. Kobiety uzupełniły łącznie 56,1% kwestionariuszy, natomiast mężczyźni wypełnili pozostałe 43,9% ankiet. Analiza struktury badanej grupy wskazuje na zróżnicowanie respondentów pod względem ich wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 36-45 lat (31,6%) oraz 26-35 lat (28,1%). W badaniu udział wzięli również mieszkańcy w wieku 46-55 lat (17,5%), 56-65 lat (12,3%), a także osoby poniżej 25 roku życia oraz powyżej 65 lat (po 5,3%).

Problem uzależnień od alkoholu wśród dorosłych mieszkańców i uczniów

Jeden z analizowanych w Diagnozie obszarów dotyczył spożywania alkoholu przez uczniów z terenu gminy. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że 65,8% ankietowanych nigdy w życiu nie miało kontaktu z alkoholem, 16,5% respondentów spożywało go jednokrotnie, 10,1% badanych przyznaje, że piło alkohol kilka razy (do 10 razy), a 5,1% – wiele razy (powyżej 10). 2,5% uczniów deklaruje regularne spożywanie alkoholu (przynajmniej raz w tygodniu). W pierwszym pytaniu tego bloku tematycznego, dorosłych mieszkańców gminy poproszono o określenie, z jaką częstotliwością spożywają alkohol. Całkowitą abstynencję zadeklarowało 35,1% ankietowanych, natomiast 17,5% sięga po alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w roku. 3,5% badanych spożywa alkohol raz w miesiącu, a 19,3% – kilka razy w miesiącu. 12,3% respondentów podało, że pije alkohol raz w tygodniu, natomiast 8,8% – kilka razy w tygodniu. Ponadto 3,5% mieszkańców przyznało się do codziennego spożywania tego typu substancji.

Problem uzależnień od substancji psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców i uczniów

Kolejny z analizowanych w Diagnozie obszarów dotyczył powszechności zażywania narkotyków, dopalaczy oraz innych środków psychoaktywnych przez uczniów zamieszkujących gminę. W celu określenia skali występowania tego problemu, młodych mieszkańców zapytano o to, ile razy w życiu zdarzyło im się zażywać tego typu substancje. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, kontakt ze środkami psychoaktywnymi miało 6,4% badanych, wśród których 3,8% deklaruje zażywanie ich regularnie/codziennie, a po 1,3% sięgnęło po nie jednokrotnie oraz kilka razy (do 10 razy). W następnej części badania uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, szkodliwe oraz nielegalne substancje są dostępne w gminie, w tym przede wszystkim alkohol, papierosy tradycyjne i e-papierosy. Wśród dorosłych mieszkańców gminy jak wynika z analizy materiału badawczego, inicjację narkotykową zadeklarowało 21,1% respondentów, spośród których po 5,3% zażywało środki psychoaktywne jeden raz oraz robi to kilka razy w roku, po 3,5% robi to kilka razy w miesiącu, raz w tygodniu oraz kilka razy w tygodniu.

Problem przemocy wśród dorosłych mieszkańców i uczniów

W kolejnej części raportu oszacowana została skala problemu przemocy wśród uczniów zamieszkujących gminę. Analizie poddane zostały kwestie związane z równo z przemocą domową, jak i rówieśniczą oraz przemocą w internecie, czyli cyberprzemocą. Odpowiedzi respondentów wskazują, że 29,1% młodych mieszkańców gminy doświadczyło przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Podczas badania diagnozującego problem przemocy określono również, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów dotkniętych tym problemem. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że najczęściej doświadczali oni przemocy ze strony uczniów ze swojej szkoły (11 osób tj. 50,00%), 6 ankietowanych wskazało na rodziców (27,3%), po 4 osoby wskazały na rodzeństwo i inne osoby, wśród których wymieniono *nieznajomych* (po 18,2%), 2 badanych doznało przemocy ze strony kolegów/koleżanek spoza szkoły (9,1%), 1 osoba nie odpowiedziała na to pytanie. Badanych uczniów zapytano także o to, jakiego rodzaju przemoc stosowali. Najczęściej deklarowano stosowanie przemocy psychicznej oraz fizycznej (po 9 osób, tj. po 50,0%), 1 osoba wskazała na użycie przemocy seksualnej (5,6%), 4 badanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie, wśród dorosłych mieszkańców Gminy Kowale Oleckie. Respondenci zostali poproszeni o stwierdzenie, czy w swoim otoczeniu znają osoby, które doświadczają przemocy domowej. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, znajomość takich osób potwierdziło 14,0% ankietowanych, spośród których 7,0% stwierdziło, iż zna kilka takich osób (do 10 osób), natomiast po 3,5% badanych zna jedną taką osobę lub wiele osób (powyżej 10 osób). Należy zauważyć, że 33,3% respondentów nie jest pewnych, czy zna taką osobę, a jednoznacznie zaprzeczyło temu 52,6%

ankietowanych. Zapytaliśmy respondentów również o to, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się im doświadczyć przemocy ze strony któregoś z domowników. 15,8% badanych przyznało się, że taka sytuacja miała miejsce. Wśród nich najwięcej osób doświadczyło przemocy ze strony partnera/partnerki (8,8%). Po 5,3% respondentów wskazało na męża/żonę oraz innych członków rodziny, a 3,5% osób wytypowało rodziców.

Problem uzależnień behawioralnych wśród dorosłych mieszkańców

Większość ankietowanych (76%) korzysta z urządzeń elektronicznych codziennie, co pokazuje powszechne wykorzystanie tych urządzeń w życiu codziennym. Respondenci najczęściej (39,08%) spędzają na korzystaniu z nowych mediów do godziny dziennie, a kolejne 36,78% poświęca na to od 1 do 3 godzin dziennie. Większość ankietowanych (61,9%) wskazała na social media (Facebook, Twitter, Instagram, TikTok) jako główny powód korzystania z nowych mediów. Ponadto, 58,33% badanych korzysta z mediów głównie dla bieżących wiadomości, poszerzania wiedzy i realizacji swoich zainteresowań oraz 48,81% wykorzystuje je do robienia zakupów. W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, styczność z nimi miało 42,1% badanych, wśród których 19,3%, zadeklarowało, że grało w takie gry od 2 do 10 razy, 15,8% – 1 raz, a 7,0% – powyżej 10 razy. Mieszkańcy gminy udzielili również istotnych informacji na temat swoich decyzji zakupowych, wykonywania obowiązków zawodowych oraz zaburzeń odżywiania. Zakupoholizm oraz pracoholizm są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania dotyczyły również występowania tego problemu wśród lokalnej społeczności.

Jak wynika z analizy materiału badawczego, część ankietowanych przejawia zachowania świadczące o możliwości występowania wśród nich zaburzeń w zakresie pracoholizmu oraz odżywiania.

Wykonane zadania w 2024 roku wynikające z Programu przeprowadzone były z myślą o jak najlepszym wykorzystaniu środków na walkę z problemem osób uzależnionych, ich rodzin, osób doznających przemocy oraz stosujących przemoc. Prowadzenie edukacji, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych w szczególności dzieci, młodzieży i osób dorosłych, dostęp do działań interwencyjnych, pomocowych, profilaktycznych, jak również wspieranie inicjatyw profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu i rozwijania zainteresowań służą dla dobra całej społeczności Gminy Kowale Oleckie.

Niewykorzystane w 2024 r. środki w wysokości **77.740,96 zł** zostały przeniesione na 2025 r. z przeznaczeniem na finansowanie działań podejmowanych w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 - 2025 dla Gminy Kowale Oleckie. Wójt Gminy sprawuje na bieżąco nadzór nad realizacją Programu. Ponadto, co roku sporządza się na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, i przesyła ją do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

Sporządziła: Teresa Kołodzińska - Sieńko